

Agendanr.: 16
Voorstelnr.: RB2012070
Onderwerp: instellen reserves huisvesting primair onderwijs en voortgezet onderwijs

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 4 december 2012

Beknopt voorstel

1. Een reserve huisvesting primair onderwijs in te richten.
2. Deze reserve te vullen met:
 - de middelen die vrijkomen bij het afstoten van onderwijslocaties basisonderwijs;
 - de (niet ingerekende) middelen die kunnen worden gegenereerd door het verhuren van bestaande onderwijsaccommodaties voor andere functies.
3. Een reserve huisvesting voortgezet onderwijs in te richten, tot een niveau van € 10,8 miljoen (prijspeil 2013).
4. Het rekeningresultaat van de komende jaren, na aftrek van de benodigde middelen voor de lopende financiële verplichtingen en de instandhouding van het weerstandsvermogen, in principe in de reserve huisvesting voortgezet onderwijs te storten, totdat het niveau is bereikt om de vervangende nieuwbouw voor het Huygens College te bekostigen.
5. Met de voorbereidingen voor de vervangende nieuwbouw voor het Huygens College te starten en de kosten hiervan te dekken uit het reeds bestaande voorbereidingskrediet.

Toelichting

Samenvatting

Het college stelt voor om 2 reserves voor het onderwijs in te richten:

- A. Een reserve primair onderwijs. Vanuit het concept IHP ontstaat een ideaalbeeld voor de spreiding van de basisscholen over Heerhugowaard. Dat levert besparingen op door afstoten van locaties, maar betekent ook dat in overblijvende gebouwen geïnvesteerd moet worden. Met de opbouw van een reserve voor dit doel ontstaat een financieel perspectief.
- B. Een reserve voortgezet onderwijs. Bij college en raad leeft de wens om op korte termijn te komen tot vervangende nieuwbouw voor het Huygens College aan de Bergmolen. Er kan op dit ogenblik geen geld in de begroting voor vrij worden gemaakt. Met de opbouw van een reserve kan de komende jaren worden gespaard voor de nieuwbouw. Met de voorbereidingen voor de nieuwbouw zou alvast een start kunnen worden gemaakt.

Achtergrond

Op 18 oktober 2005 heeft de gemeenteraad het 'Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs Kinderopvang en Welzijn' als richtinggevend beleidsdocument vastgesteld. Het betrof hier het eerste IHP dat interactief met het veld tot stand kwam. Het IHP is voor de in de titel genoemde beleidsterreinen de uitwerking en invulling van het Masterplan Voorzieningen, dat als strategisch beleidsdocument geldt. In het IHP wordt de huisvestingsbehoefte op de verschillende beleidsterreinen afgezet tegen de beschikbare accommodaties, worden knelpunten geschetst en, daar waar mogelijk, integrale oplossingen aangedragen. Het IHP uit 2005 is leidend geweest in het gevoerde huisvestingsbeleid vanaf 2005 tot heden.

Actualisatie IHP

Ondanks dat jaarlijks de cijfermatige onderbouwing van het IHP 2005 werd aangepast, bleek er, op grond van de nodige beleidsmatige ontwikkelingen, behoefte om te komen tot een totale actualisatie van het IHP. Wederom is met inbreng vanuit alle 3 de beleidsvelden interactief gewerkt aan de totstandkoming van een geactualiseerd Integraal Huisvestingsplan Onderwijs, Welzijn en Kinderopvang.

Concept-status IHP

Er zijn forse stappen gezet maar het IHP is nog niet af en heeft een voorlopige concept-status ((zie bijlage 1: concept IHP Onderwijs, welzijn, kinderopvang). Allereerst zijn nieuwe kaders en ontwikkelingen geschetst en is per gebied een inventarisatie gemaakt van de aanwezige instellingen en de ruimtebehoefte. Dit is ook vertaald in digitale kaarten, waarop alle accommodaties en voorzieningen zijn aangegeven. Vervolgens is gekeken naar de knelpunten, maar ook de kansen die de komende jaren ontstaan. Samen met de besturen basisonderwijs is daarna gewerkt aan scenario's per gebied. Die scenario's zijn oplopend in 'zwaarte', startend met een nul-scenario, dat beschrijft wat er gebeurt als de huidige situatie wordt bestendigd. Daarbij blijven alle onderwijslocaties (scholen en gymzalen) in stand, een situatie die zowel onderwijskundig als financieel onwenselijk is. Het meest vergaande scenario is sterk toekomstgericht en speelt het best in op de ontwikkelingen die het basisonderwijs in Heerhugowaard te wachten staat. In dit ideaalbeeld blijven er per gebied één of enkele sterke, toekomstgerichte scholen over, waar onder één leiding wordt samengewerkt met andere partijen, die alle gericht zijn op het kind. Hiervoor wordt ook wel de term "integrale kindcentra" gebruikt. Het realiseren van deze sterke centra betekent tegelijkertijd de mogelijkheid van het afstoten van bestaande locaties, scholen zowel als gymzalen. Voorwaarde om te komen tot het ideaalbeeld is een verdergaande samenwerking van de beide grotere schoolbesturen voor het basisonderwijs, stichting Flore en stichting De Blauwe Loper. Door de beide schoolbesturen is een intentieverklaring getekend, waarin de wil tot samenwerking is vastgelegd, evenals de opdracht om onderzoek te doen naar de meest geschikt vorm van die samenwerking. Eind schooljaar 2012/2013 zal het onderzoek zijn afgerond en zal een keuze worden gemaakt in het model voor de samenwerking.

Reserve huisvesting primair onderwijs

De verdere ontwikkeling van het concept-IHP ligt, in afwachting van de besluitvorming door de beide besturen, op dit moment stil. De keuze in de scenario's kan pas worden gemaakt op het ogenblik dat het bestuurlijk proces is uitgekristalliseerd. Wel is duidelijk dat de meest vergaande scenario's per gebied ook voor de gemeente een aantrekkelijk perspectief bieden:

1. De sterke toekomstgerichte locaties zijn het beste antwoord op de uitdagingen die op het onderwijs afkomen en bieden de beste kans op optimale onderwijskundige kwaliteit.
2. Er wordt een stevige impuls gegeven aan de samenwerking van de instellingen die zich vanuit verschillende beleidsvelden richten op de ontwikkeling van het kind.
3. Het afstoten van locaties betekent een financieel voordeel: er hoeft niet meer te worden geïnvesteerd in deze veelal verouderde accommodaties (NB. Al in 2010 is in het kader van de Voorjaarsnota de raad gewezen op het feit dat veel schoolgebouwen en gymzalen tegen de 40 jaar oud zijn en op niet al te lange termijn vervanging, dan wel grootscheepse renovatie behoeven).
4. De vrijkomende locaties kunnen worden gebruikt voor andere doeleinden.

Het afstoten van locaties kan echter pas plaats vinden als er middelen zijn om te investeren in de in stand te houden, toekomstgerichte scholen. In het huidige financieel perspectief van de gemeente is het momenteel lastig om hiervoor nieuw geld te vinden. De oplossing die het college nu aandraagt is het inrichten van een reserve primair onderwijs, die gevuld wordt met vrijvallende middelen bij het afstoten van locaties en opbrengsten uit verhuur van onderwijsaccommodaties, voor zover nog niet ingerekend in de gemeentebegroting. Met het instellen van de reserve wordt een nadrukkelijk signaal gegeven aan het basisonderwijs, en kan in ieder geval een begin worden gemaakt met het realiseren van een financieel perspectief voor realisatie van het ideaalbeeld. Ook op het bestuurlijk traject van Flore en De Blauwe Loper kan zo'n besluit een positief effect hebben.

De reserve huisvesting primair onderwijs is specifiek bedoeld voor de resterende scholen in het bestaande gebied en niet voor uitbreidingsgebieden. Voor onderwijsvoorzieningen in nieuwe wijken dient in beginsel via de begroting financiële ruimte worden gevonden. Voor de realisatie van een onderwijsvoorziening in De Draai zal binnenkort een separaat voorstel aan de raad worden voorgelegd.

Verdere routing IHP

Zoals aangegeven kan het IHP verder worden opgepakt zodra de uitkomst van het onderzoek naar samenwerking van Flore en De Blauwe Loper duidelijk is. Dan kan per gebied een voorkeursscenario worden uitgewerkt, waarbij ook de keuzes op de gebieden kinderopvang en welzijn worden geïntegreerd en rekening wordt gehouden met de kadernota Sociaal Domein.

Het streven is om het IHP in de 2^e helft van 2013 ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

Reserve huisvesting voortgezet onderwijs

In het IHP is ook aandacht voor de door college en gemeenteraad geuite wens om te komen tot vervangende nieuwbouw voor het Huygens College aan de Bergmolen. In de raadsvergadering van 23 juni 2009 is een motie aangenomen, waarin het college wordt opgeroepen om te komen met een passend financieel kader voor de nieuwbouw, zodat de raad snel tot besluitvorming kan overgaan.

De afgelopen periode is onderzoek gedaan op welke wijze kan worden gekomen tot invulling hiervan. Het meest kansrijke scenario is om te komen tot een verhuizing van de school, waardoor de huidige locatie aan de Bergmolen geheel vrijkomt voor andere functies. Omdat de opbrengst van de vrijkomende locatie in de toekomst ligt, is er nu op andere wijze dekking nodig voor de investering in de vervangende nieuwbouw. Berekend is dat er ruwweg een investering nodig is van ca. € 9,3 miljoen (prijspeil 2013), exclusief grond. Bij de huidige rentestand betekent dat een jaarlijkse kapitaalslast van ca. € 670.000. Indien rekening wordt gehouden met een aankoopwaarde grond van maximaal € 1,5 miljoen, dan komt de totale jaarlijkse last op € 727.000.

Het college wil graag invulling geven aan de genoemde raadsnotie, maar ziet op dit ogenblik geen mogelijkheid om in de meerjarenbegroting ruimte te vinden voor de dekking van de lasten. Om toch perspectief te bieden voor de nieuwbouw stelt het college u voor om het rekeningresultaat van de komende jaren, met aftrek van de benodigde middelen voor de lopende financiële verplichtingen en de instandhouding van het weerstandsvermogen, op voorhand te bestemmen voor het afdekken van de benodigde investeringen voor de nieuwbouw van het Huygens College. Hiervoor is de instelling van een reserve huisvesting voortgezet onderwijs noodzakelijk.

Daarbij stellen wij u voor alvast een eerste start te maken met de voorbereidingen van de nieuwbouw. Hiervoor kan het restant van het nog bestaande voorbereidingskrediet nieuwbouw Huygens College worden gebruikt. Dit bedraagt nog ca. € 130.000. Met het daadwerkelijk contracteren van externe partijen voor ontwerp en bouw van de school zal worden gewacht tot dat er voldoende middelen zijn opgebouwd om de verplichting aan te kunnen gaan.

De volgende kanttekening dient bij het instellen van de reserve te worden gemaakt: omdat het rekeningresultaat van de komende jaren uiteraard nog onbekend is, is het onzeker op welk ogenblik er voldoende middelen zijn om de benodigde investering in de nieuwbouw volledig af te dekken.

Tenslotte: Naar aanleiding van de motie Haersma Buma (november 2011) is de regering van plan een bedrag van € 256 miljoen aan middelen onderwijshuisvesting uit te nemen uit het gemeentefonds. Er leven nog veel vragen over de uitvoering van deze maatregel, ook bij de VNG. Vooralsnog gaan we er van uit dat deze maatregel geen invloed heeft op de in te stellen reserves, omdat de vulling ervan niet uit de algemene middelen komt. Zodra er meer duidelijkheid is over de invoering van de maatregel, zullen wij de raad hierover informeren.

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,

de secretaris,

de burgemeester,

Advies commissie Middelen 7 januari 2013

Bespreekstuk

Nr.: RB2012070

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 4 december 2012 tot het instellen van een reserve huisvesting primair onderwijs en een reserve huisvesting voortgezet onderwijs;

gelezen het advies van de commissie Middelen van 7 januari 2013;

b e s l u i t

1. Een reserve huisvesting primair onderwijs in te richten.
2. Deze reserve te vullen met:
 1. de middelen die vrijkomen bij het afstoten van onderwijslocaties basisonderwijs;
 2. de (niet ingerekende) middelen die kunnen worden gegenereerd door het verhuren van bestaande onderwijsaccommodaties voor andere functies.
3. Een reserve huisvesting voortgezet onderwijs in te richten, tot een niveau van € 10,8 miljoen (prijspeil 2013).
4. Het rekeningresultaat van de komende jaren, na aftrek van de benodigde middelen voor de lopende financiële verplichtingen en de instandhouding van het weerstandsvermogen, in principe in de reserve huisvesting voortgezet onderwijs te storten, totdat het niveau is bereikt om de vervangende nieuwbouw voor het Huygens College te bekostigen.
5. Met de voorbereidingen voor de vervangende nieuwbouw voor het Huygens te starten en de kosten hiervan te dekken uit het reeds bestaande voorbereidingskrediet.

Heerhugowaard, 22 januari 2013

De Raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

